

§ 6**Yttrande över remiss om Lägesrapport av
hållbarhetskommisionens arbete**

AMN 2017-0006-01.06

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Ärendet

Stockholms stad har inrättat en kommission för social hållbarhet som har uppdraget att identifiera åtgärder som kan bidra till en mer jämlik och socialt hållbar stad. Under våren 2016 har kommissionen tagit fram fyra rapporter inom områdena uppväxt och utbildning, arbete och försörjning, boende och stadsmiljö respektive demokrati och trygghet. Rapporterna har remitterats till berörda nämnder och bolag i staden för att inhämta synpunkter på de förslag som återfinns i rapporterna. Arbetsmarknadsnämnden har särskilt blivit ombedd att kommentera rapporten som rör arbete och försörjning.

Rapporten fördjupar analysen när det gäller ungas etablering på arbetsmarknaden för tre grupper: personer som varken arbetar eller studerar, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Slutsatserna i rapporten är att det i högre grad än i nuläget finns ett behov av att rikta och anpassa insatser till grupperna unga utrikesfödda respektive unga med funktionsnedsättning.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser generellt att rapporten på ett träffsäkert sätt beskriver utmaningarna för unga stockholmare på arbetsmarknaden. Bland utmaningarna som är särskilt angelägna ser förvaltningen förslaget om att skapa ett sammanhållet utbildningsalternativ för unga nyanlända i gränslandet mellan gymnasie- och vuxenutbildningen eftersom många kommer att ha behov av att komplettera sin utbildning framöver.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2017.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Magnus Runsten m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M) och ledamoten Johan Fälldin (C) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra. Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Magnus Runsten m.fl. (MP) samt ledamoten Tina Kratz (V) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordförande Johanna Sjö m.fl. (M) och ledamoten Johan Fälldin (C) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
Att därutöver anföra

Den styrande majoriteten talar om ”en stad som håller samman” men prioriterar symboliska satsningar på råd, utskott och byråkrater samtidigt som konkreta satsningar på ytterstaden.

De forskarrapporter som hållbarhetskommisionen har tagit fram är på det hela taget gedigna och intressanta och bidrar till vår samlade kunskap om Stockholm. Samtidigt kännetecknas den ideologiska utgångspunkten för hållbarhetskommisionens arbete av en statisk syn på individen, där den enskildes möjligheter att själv förändra sina livsvillkor inte berörs. Lösningar tänks genomgående ta formen av ytterligare politiska styrmedel, inte att undanröja de hinder som försvårar för människor att förverkliga sina livsdrömmar. Alliansen menar att social hållbarhet förutsätter social rörlighet.

Vi välkomnar det arbete som har gjorts och ställer sig positiva till flertalet av förslagen i den rapport som har kommit nämnden till del. Med det sagt finns det även åtgärder som vi är djupt kritiska till och ställer oss frågande till dess genomförbarhet. Nedan redovisas dessa synpunkter.

I delrapporten dold potential föreslås åtgärder som att rikta sociala klausuler i upphandlingar till särskilt prioriterade grupper, att utveckla ett arbete med arbetsdifferentiering samt att främja kompetensbaserad och icke-diskriminerande rekrytering.

Att införa så kallade sociala krav i upphandling, som föreslås i rapporten, innebär att det offentliga ställer krav på att en viss andel av de anställda ska tillhöra en utsatt målgrupp för att företaget ska få

delta i en upphandling. Det är självklart att Stockholms stad ska säkerställa anständiga arbetsvillkor för medarbetare hos leverantörer som staden anlitar. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden, transparenta upphandlingsmodeller och konkurrens på lika villkor ska prägla upphandlingar i Stockholms stad. Men samtidigt som vi måste värna goda villkor för jobben måste vi också värna de drivkrafter som får jobben att växa.

Sociala krav i upphandlingsförfaranden innebär alltför stora begränsningar i företagens möjligheter att förädla sina produkter och tjänster på bästa sätt. Förslaget stänger därmed ute företag som måste anpassa sig till den verkliga marknadens krav för att överleva. I vissa fall skulle det kunna innebära att företag tvingas säga upp befintlig personal för att möta upphandlingskraven från staden. Ett annat tänkbart scenario är att en utrikesfödd person blir uppsagd för att ge plats åt en annan person från en av stadens definierade svaga grupper. Sociala krav vid upphandling blir då snarare integrationshämmande än främjande.

När det gäller förslaget om arbetsdifferentiering saknar vi en tydlig definition kring begreppet. Utifrån det som rapporten anger är det viktigt att understryka att många arbetsuppgifter som förekommer inom såväl förvaltningar som de flesta företag är specialiserade, systemberoende och kräver rätt kompetens. Därför kan differentiering av arbetet bli problematiskt. Både offentliga och privata aktörer är ofta intäktsfinansierade vilket också försvårar möjligheter att avsätta nödvändiga resurser för introduktion, handledning, mm. Med det sagt innebär det inte att förslaget om arbetsdifferentiering ska avfärdas helt, men det behövs en noggrann analys för vilka yrkesområde och målgrupper där detta skulle kunna tillämpas. En arbetsdifferentiering får inte äventyra kvalitén på produkten eller tjänsten.

Vi önskar att rapporten även hade fokuserat på värdet av lärlings- och praktiskt arbete, samt hur staden skulle kunna utveckla det vidare. Att akademisera alla är inte lösningen, utan det krävs en kombination av de båda.

Rapporten nämner också SFI, det är välkommet. Dock gäller det att säkerställa kommande upphandlingar som kan möjliggöra det som föreslås, så att man inte skapar inlåsnings effekter. Slutligen vill vi lyfta behovet av samverkan med näringslivet. Här är exempelvis det Advisory Bord som startades under Alliansens tid med näringslivet för att underlätta för ensamkommande barn ett gott exempel på hur staden arbetar tillsammans med näringslivet för lyfta utsatta människor och erbjuder aktiviteter så som mentorer, praktikplatser, sommarjobb, kurser i entreprenörskap och CV-

träning med mera. Det är viktigt att ta det politiska ledarskapet för att skapa pakt med näringslivet så vi tillsammans kan ta ansvar för personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Dessvärre ser vi att majoriteten driver en företagsfientlig politik som kommer drabba såväl entreprenörer som anställningsbara människor.

Särskilt uttalande

Ordförande Emilia Bjuggren m.fl. (S), ledamoten Magnus Runsten m.fl. (MP) och ledamoten Tina Kratz (V) lämnade följande särskilda uttalande.

Majoriteten anser att det är oerhört viktigt att unga stockholmare slutför gymnasiet. Vi vet att ett godkänt gymnasiebetyg idag i princip är helt nödvändigt för en långsiktig etablering på arbetsmarknaden. Under åtgärd A2.2.1: Utred förutsättningarna för en alternativ utbildning för ungdomar som har avbrutit eller inte fullföljt gymnasiet, föreslås att en ny skolform tas fram med inspiration i så kallade ”Second Chance-skolor”.

Vi tror att det är av största vikt att staden arbetar individanpassat med målgruppen och att vi inte låser oss vid en typ av skolform eller insats. En ung person bör mötas där hen är, och kan gynnas av praktik eller arbete en tid för att få verktyg att fullfölja gymnasiet såväl som att slussas in i vuxenutbildningen eller annan skolform som alternativ till ungdomsskolan.

Vi anser dock att det redan finns skolformer inom befintlig utbildningsstruktur i Stockholm som skulle kunna användas i betydligt högre utsträckning än vad som görs idag. Folkhögskolorna arbetar med en pedagogik som har visat sig effektiv på kortutbildade eller unga som inte fullföljt gymnasiet. Vi tror att betydligt fler som nås av vårt uppsökande arbete skulle kunna slussas till folkhögskolorna där de lärarledda timmarna är fler, klasserna mindre och det egna ansvaret inte lika omfattande. En ny lokal skolform skulle ta tid att upprätta och få etablerad på arbetsmarknaden. Vi tror att det i dagsläget är klokt att fokusera på hur folkhögskolorna kan användas mer än vad som görs idag.

I 2017 års budget ligger ett uppdrag att arbetsmarknadsnämnden i samarbete med utbildningsnämnden ska utveckla möjligheten för nyanlända och ensamkommande gymnasieelever att fortsätta till studier på Komvux eller folkhögskola. För att säkerställa att detta sker kan exempelvis ett uppföljningsuppdrag läggas i nästa års budget.

Ersättaryttrande

Ersättaren Rojan Karakaya (Fi) lämnade följande ersättaryttrande.

Majoriteten anser att det är oerhört viktigt att unga stockholmare slutför gymnasiet. Vi vet att ett godkänt gymnasiebetyg idag i princip är helt nödvändigt för en långsiktig etablering på arbetsmarknaden. Under åtgärd A2.2.1: Utred förutsättningarna för en alternativ utbildning för ungdomar som har avbrutit eller inte fullföljt gymnasiet, föreslås att en ny skolform tas fram med inspiration i så kallade ”Second Chance-skolor”.

Vi tror att det är av största vikt att staden arbetar individanpassat med målgruppen och att vi inte låser oss vid en typ av skolform eller insats. En ung person bör mötas där hen är, och kan gynnas av praktik eller arbete en tid för att få verktyg att fullfölja gymnasiet såväl som att slussas in i vuxenutbildningen eller annan skolform som alternativ till ungdomsskolan.

Vi anser dock att det redan finns skolformer inom befintlig utbildningsstruktur i Stockholm som skulle kunna användas i betydligt högre utsträckning än vad som görs idag. Folkhögskolorna arbetar med en pedagogik som har visat sig effektiv på kortutbildade eller unga som inte fullföljt gymnasiet. Vi tror att betydligt fler som nås av vårt uppsökande arbete skulle kunna slussas till folkhögskolorna där de lärarledda timmarna är fler, klasserna mindre och det egna ansvaret inte lika omfattande. En ny lokal skolform skulle ta tid att upprätta och få etablerad på arbetsmarknaden. Vi tror att det i dagsläget är klokt att fokusera på hur folkhögskolorna kan användas mer än vad som görs idag.

I 2017 års budget ligger ett uppdrag att arbetsmarknadsnämnden i samarbete med utbildningsnämnden ska utveckla möjligheten för nyanlända och ensamkommande gymnasieelever att fortsätta till studier på Komvux eller folkhögskola. För att säkerställa att detta sker kan exempelvis ett uppföljningsuppdrag läggas i nästa års budget.